

Factsheet: NL14_16

Leidsche Rijn

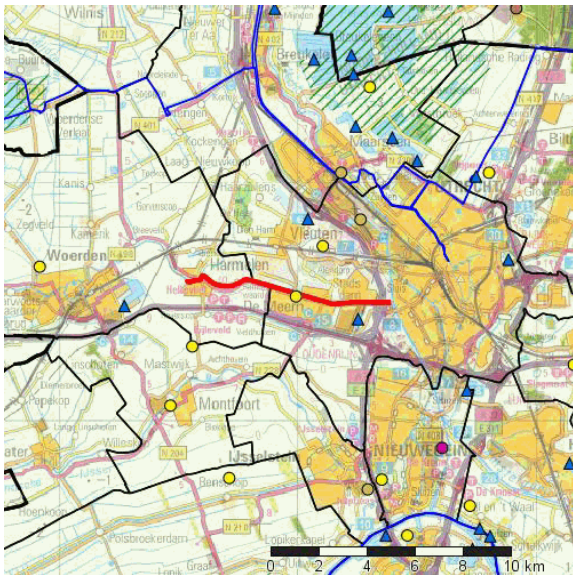
-DISCLAIMER-

De informatie die in deze factsheet wordt weergegeven is bijgewerkt tot en met het moment van het aanmaken van deze factsheet, zoals vermeld in de voettekst. Deze factsheet is een werkversie ten behoeve van eigen gebruik door de waterbeheerder. Hoewel waterbeheerders en Informatiehuis Water alles in het werk gesteld hebben om de meest actuele gegevens in deze factsheet te verwerken, kan niet worden uitgesloten dat de factsheet onjuiste of onvolledige informatie bevat.

1. Basisgegevens

Dit onderdeel beschrijft de kenmerken van het waterlichaam en geeft informatie over de beschermde gebieden, die een relatie met het waterlichaam hebben.

Naam:	Leidsche Rijn	Code:	NL14_16
Deelstroomgebied:	Rijn West	Type:	M6b (Grote ondiepe kanalen met scheepvaart)
Waterbeheerder:	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Status:	Kunstmatig
		Wateronttrekking t.b.v. menselijke consumptie:	Nee
Provincies:	Provincie Utrecht		
Gemeenten:	Utrecht (Utr), Woerden		

	KRW Waterlichaam		Zwemwaterlocatie
	Provinciegrens	Winningen water voor menselijke consumptie:	
	Waterschapsgrens		Publieke grondwaterwinning
	Gemeentegrens		Industriële grondwaterwinning
	Natura2000 gebied		Overige grondwaterwinning
	Schelpdierwater		Inname oppervlaktewater

Karakterschets:

Groot, ondiep kanaal, ongeveer 9 km lang, dat vooral bestaat uit oppervlaktewater waarbij de herkomst wisselend is en de stromingsrichting gedurende het jaar kan omkeren. Periodiek is er zichtbare stroming, vooral in de buurt van inlaten/gemalen. Er is sprake van een belangrijke scheepvaartfunctie, waardoor het water een bakvormige inrichting heeft met abrupte overgangen van land naar water. Bij de Haanwijkersluis gaat de Leidsche Rijn over op de Oude Rijn.

Beschermde gebieden:

Er zijn geen beschermde gebieden vermeld.

2. Belastingen en effecten van menselijke activiteiten

Dit onderdeel beschrijft de significante belastingen op het waterlichaam en geeft informatie over de effecten ervan op het waterlichaam.

Menselijke activiteiten en effecten

Hoofdgroep	Belasting	Functie	Effect
puntbronnen	rioolwaterzuiveringsinstallaties	Afvalwaterzuivering	Belasting met nutriënten, ammonium en overige probleemstoffen
diffuse bronnen	door landbouwgronden	Landbouw	Belasting met nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen
diffuse bronnen	door run-off (afstromend wegwater en regenwaterriolen)	Afwatering	Belasting met nutriënten en zware metalen
overige belastingen	klimaatverandering (zeespiegelstijging, temperatuur/droogte, hogere piekafvoer)	Overig	Versterkte nutriëntenproblematiek, vaker zuurstofloosheid en overstort, versterkte uit- en afspoeling

Toelichting belastingen:

Belangrijke bron op het waterlichaam en daarmee de achterliggende polders is de belasting met nutriënten en andere verontreinigende stoffen vanuit RWZI De Meern.

3. Status, doelen en toestand

Dit onderdeel beschrijft status en doelen van het waterlichaam. Daarbij wordt gemotiveerd indien:

- de status sterk veranderd of kunstmatig is;
  - de doelen afwijken van doelen die nationaal zijn vastgelegd via het Besluit Kwaliteitseisen en Monitoring Water.
- Verder wordt hier aangegeven hoe de toestand van het waterlichaam zich verhoudt tot die doelen en de toestand in de periode tot 2021.

Status: Kunstmatig

Het waterlichaam is door mensen gegraven op een plaats waar voorheen geen water was.

Chemie en chemische stoffen ecologie

Normoverschrijding bij beoordeling in rapportagejaar 2014

Chemische toestand stoffen (KRW)	Specifieke verontreinigende stoffen (KRW)
<i>(geen normoverschrijdingen)</i>	- koper (Cu) - ammonium (NH ₄)

Prognose normoverschrijding toestand 2021

Prioritaire Stoffen (KRW)	
<i>(geen normoverschrijdingen)</i>	

Motivering chemische toestand:

Er is geen toelichting beschikbaar.

Biologie

	GEP	Toestand 2009	Toestand 2010-2015	Prognose toestand 2021
Beoordeling periode 2009-2015				
Macrofauna (EKR)	≥ 0,60			
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,60			
Vis (EKR)	≥ 0,60	*		
Fytoplankton (EKR)	≥ 0,60	*		

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zomergemiddelde) (mg P/l)	≤ 0,25			
Stikstof totaal (zomergemiddelde) (mg N/l)	≤ 3,80			
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	
Zoutgehalte (zomergemiddelde) (mg Cl/l)	≤ 300			
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0			
Zuurgraad (zomergemiddelde) (-)	5,5 - 8,5			
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zomergemiddelde) (%)	40 - 120			
Doorzicht (zomergemiddelde) (m)	≥ 0,65			

Legenda: blauw = zeer goed, groen = goed, geel = matig, oranje = ontoereikend, rood = slecht, leeg = geen gegevens

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel.

Afhankelijk van het type KRW-waterlichaam dat gebruikt is voor de toestandsbeoordeling (het doeltype, hier M6b) zijn bepaalde maatlaten niet van toepassing. Deze maatlaten zijn met NVT in de toestandskolommen gemarkeerd.

Motivering ecologische toestand:

In de huidige toestand voldoen vis en de vegetatie (net) niet aan het doel voor een scheepvaart kanaal, waar het begroeibaar areaal zich beperkt tot een smalle strook langs de oever. Met name de ondergedoken vegetatie blijft hier nog achter, zowel in bedekking als in aantal soorten. De macrofauna scoort goed, opvallend hierbij is de talrijke aanwezigheid van verschillende vegetatiebewonende macrofaunasoorten. De mogelijke realisatie van een klein deel natuurvriendelijke oevers zorgt voor extra begroeibaar areaal in het kanaal. Aangezien in de huidige toestand het waterlichaam bijna voldoet aan de doelstelling wordt verwacht hiermee in 2021 aan het doel te voldoen.

De monitoring tbv de KRW wordt sinds 2006 uitgevoerd. De oordelen berekend in 2009 staan naast de oordelen berekend in 2014.

Er kan nog geen oordeel over wel of geen achteruitgang gegeven worden omdat:

1. De monitoringsfrequentie is verschillend per kwaliteitselement

- Macrofyten wordt 6x per planperiode geïnventariseerd
- Macrofauna wordt 3x per planperiode geïnventariseerd
- Fytoplankton wordt 1x per planperiode geïnventariseerd
- Vis wordt 1x per planperiode geïnventariseerd

Er zijn dus nog te weinig gegevens om een eventuele kwaliteitsstijging of -daling te kunnen zien.

2. Een verschil < 0,1 valt onder natuurlijke variatie.

3. Wijzigingen in het toetsproces (aanpassing KRW-maatlaten, verschillende versies van QBWat) kunnen een grote invloed (zowel positief als negatief) hebben op individuele oordelen.

4. In een aantal gevallen zijn de doelen aangepast.

5. Bij macrofyten is de definitie van het begroeibaar areaal sterk aangepast.

Eindoordeel		2009	2010-2015
Chemie	Totaal	*	
Ecologie	Totaal	*	
	Biologie	*	
	Fysische chemie	*	
	Specifiek verontreinigende stoffen	*	

Legenda:

- Chemie: blauw = goed/voldoet, rood = niet goed/voldoet niet
- Ecologie: blauw = zeer goed, groen = goed/voldoet, geel = matig,
 oranje = ontoereikend, rood = slecht/voldoet niet

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel.

Toestand 2010-2015 is gebaseerd op beoordeling met Aquo-kit, rapportagejaar 2014

4. Maatregelen

Hier worden de maatregelen opgesomd die specifiek zijn voor het waterlichaam. Deze maatregelen vormen een aanvulling op de generieke maatregelen die zijn beschreven in het stroomgebiedbeheerplan.

Bij de maatregelen uit de plannen van 2009 is de status aangegeven. Ook andere maatregelen die tot 2015 worden uitgevoerd kunnen worden vermeld.

De nieuwe maatregelen zijn opgedeeld naar periode van uitvoering (2016 - 2021 en na 2021). Verder is aangegeven wanneer een maatregel uitsluitend is gericht op de opgave op grond van een beschermd gebied. De vermelde voortgang per maatregel betreft gegevens die begin 2014 zijn bijgewerkt t/m 31 december 2013.

Maatregelen opgevoerd in SGBP 2009 voor de periode t/m 2015

Oorspronkelijke naam: Aanbrengen vooroever verdediging	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	
Voortgang: In uitvoering: 1	Motivering:
Toelichting: Een vooroever beschermt een natuurvriendelijke oever en draagt zo bij aan verbetering van de ecologische toestand	
Oorspronkelijke naam: Kunstwerken passeerbaar maken voor vis	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: vispasseerbaar maken kunstwerk	
Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	
Voortgang: Uitgevoerd: 1	Motivering: Gepland na 2015, vervroegd uitgevoerd
Toelichting: Kunstmatige visbarrières beperken het leefgebied van vissen (in SGBP1 gepland > 2015)	
Oorspronkelijke naam: Natuurvriendelijke oevers ontwikkelen	Omvang: 1,45 km
SGBP omschrijving: verbreden / nvo; langzaam stromend / stilstaand water	
Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	
Voortgang: In uitvoering: 1,45	Motivering:
Toelichting: Natuurvriendelijke oevers vergroten geschikte leefruimte voor planten en dieren	
Oorspronkelijke naam: Onderzoek Bladval voorkomen	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	
Voortgang: Uitgevoerd: 1	Motivering:
Toelichting: De nutriëntbelasting vanuit bladval blijkt geen relevante bron voor de waterlichamen	
Oorspronkelijke naam: Onderzoek natuurvriendelijk onderhoud	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	
Voortgang: Uitgevoerd: 1	Motivering:
Toelichting: Natuurvriendelijk onderhoud is een kostenefficiënte manier om de waterkwaliteit te verbeteren, maar kan alleen daar ingezet worden waar de aan- en afvoerfunctie niet in geding komt	
Oorspronkelijke naam: Onderzoek Paaiplaatsen ontwikkelen	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	
Voortgang: Uitgevoerd: 1	Motivering:

Uitgevoerd: 1		
Toelichting: Noodzaak voor vispaaiplaatsen wordt via natuurvriendelijke oevers, vispassages en natuurvriendelijk onderhoud achterland gerealiseerd		
Oorspronkelijke naam: Realiseren basisinspanning en saneren probleemoverstorten		Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: overige emissiereducerende maatregelen		
Initiatiefnemer: Gemeenten		
Voortgang: stuks In uitvoering: 1		Motivering:
Toelichting: **) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Realisatie van basisinspanning door gemeenten verlaagt emissies naar oppervlaktewater		
Oorspronkelijke naam: Reductie emissie landbouw, industrie, recreatie en inlaatwater obv autonome ontwikkelingen		Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: overige brongerichte maatregelen		
Initiatiefnemer:		
Voortgang: stuks In uitvoering: 1		Motivering:
Toelichting: **) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Reductie van deze emissies vermindert de belasting op het oppervlaktewater, oa stoffen waar nu nog normoverschrijdingen zijn zoals nutriënten		

Maatregelen gepland voor de periode 2016-2021

Oorspronkelijke naam: Integrale beheerprogramma's	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: overige beheermaatregelen	
Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Afspraak dat bij aanpassing van beheerprogramma's van het waterschap (peilbeheer, maaien, baggeren en zuiveren) doelen voor ecologie en waterkwaliteit integraal worden meegewogen (SGBP-codes IN02, IN03, IN14, IM01, IM02, BE03, BE04).	

Oorspronkelijke naam: KRW-onderzoeksprogramma	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Onderzoeksprogramma nog nader in te vullen	

Oorspronkelijke naam: Programma groen-blauwe diensten	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: financiële maatregelen	
Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Programma gericht op emissiereductie van nutriënten, ontwikkeling ecologie en wateropgave wateroverlast door stimulering diensten in tertiaire sloten. Specifieke diensten worden in overleg met relevante partijen in 2014-2015 uitgewerkt en vallen in uiteenlopende categorieën: Natuurvriendelijker beheer en onderhoud in en om de sloot, verminderen erfafspoeling, kringlooplandbouw, inrichtingsmaatregelen (SGBP-codes BE03, BE04, BE06, BR01, BR02, BR03, IM08, IM09, IN01, IN07, IN08, IN12, IN20)	

Oorspronkelijke naam: Programma Kwaliteitsimpuls stedelijk water	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: financiële maatregelen	
Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Programma gericht op verbetering waterkwaliteit en ecologie in het stedelijk gebied (oplossen knelpunten), waarbij jaarlijks een maatregelpakket wordt vastgesteld (bijvoorbeeld aanpassen van doorspoelregime) afhankelijk van verzoeken en beschikbare cofinanciering van gemeenten (o.a. SGBP-code IN03).	

Oorspronkelijke naam: Programma Synergieprojecten landelijk gebied	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Programma gericht op verbetering waterkwaliteit en ecologie in het landelijk gebied, waarbij prioriteit is voor projecten met synergie met andere (water)doelen en coproductie. Bij de inrichtingsmaatregelen valt te denken aan zuiveringsmoerassen, vispassages, verbreden watergangen (SGBP-codes o.a. IN08, IN15, IN20)	

Oorspronkelijke naam: Uitvoeren Convenant Schoon water Utrechtse fruitteelt	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	
Andere richtlijn:	

Toelichting:	***) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Programma gericht op emissiereductie van bestrijdingsmiddelen in de fruitteelt (SGBP-code BR03).

Oorspronkelijke naam: Uitvoeren Emissiebeheerplan 2014-2021	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	
Andere richtlijn:	
Toelichting:	***) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Programma gericht op emissiereductie van probleemstoffen zoals nutriënten, zware metalen, medicijnen, (tekort aan) zuurstof en overige stoffen. Het betreft bronmaatregelen (SGBP-codes BR01 t/m BR10).

Toelichting:

5. Toepassing uitzonderingen

De KRW biedt ruimte om af te wijken van de doelen. Zo kan de realisatie van doelen worden gefaseerd en kunnen doelen worden verlaagd. Ook mag rekening worden gehouden met bepaalde nieuwe ontwikkelingen. Dit alles moet wel passen binnen de randvoorwaarden van de richtlijn. Het gebruik van deze uitzonderingen en de motivatie dient hier te worden gegeven.

Fasering van doelbereik tot na 2021

Voor alle stoffen en kwaliteitselementen waarvoor in onderdeel '3. Status, doelen en toestand' is aangegeven dat de prognose voor 2021 niet "goed" is, is fasering aan de orde.

Motiveringsgrond	Kwaliteitselement
Natuurlijke omstandigheden	fosfor totaal, Overige relevante verontreinigende stoffen

Motivering per motiveringsgrond

<u>Natuurlijke omstandigheden</u>   Nalevering historische belasting: Nadat bronnen van verontreinigingen (waaronder nutriënten) zijn beperkt of weggenomen zijn deze stoffen vaak nog lange tijd in het milieu aanwezig, en hebben effect op de ecologische en chemische toestand. De aanwezigheid en effecten verdwijnen pas op de lange termijn. Geforceerd verwijderen uit het milieu is veelal technisch onhaalbaar en/of buitensporig duur. Daardoor wordt het doel vooralsnog niet bereikt. Zie bijlage: Redeneerlijnen Rijn-West (augustus 2014)

Doelverlaging

Conform beleidsafspraken wordt voor 2021 niet overgegaan tot doelverlaging.

Tijdelijke achteruitgang

Wordt er beroep gedaan op art. 4.6 KRW m.b.t. tijdelijke achteruitgang?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.6 KRW.

Nieuwe ontwikkelingen

Wordt er beroep gedaan op art. 4.7 KRW m.b.t. nieuwe veranderingen in fysische omstandigheden van het waterlichaam?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.7 KRW.